Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
Viite HE 186/2021 vp

HELSINGIN YLIOPISTON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINNAN LISÄVÄHENNYKSESTÄ VEROVUOSINA 2021 – 2025 ANNETUN LAIN SEKÄ VARAINSIIRTOVEROLAIN 56 C §:N MUUTTAMISESTA

Helsingin yliopisto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja antaa seuraavan lausunnon:

Ehdotettu muutos

Luonnoksen sivun 7 mukaan lain 3 pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että *"nykyisen lain mukainen 50 prosentin lisävähennysoikeus korvattaisiin korkeammalla 150 prosentin lisävähennysoikeudella vuoden 2022 alusta alkaen. Verovelvollinen saisi vähentää hyväksyttävät tutkimus- ja kehittämistoiminnan **tutkimusorganisaatioyhteistyön** menot 2,5-kertaisina todellisiin menoihin nähden, kun nykyisen lain mukaan menot saa vähentää 1,5-kertaisina"*. Lain 6 pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että *"lain voimassaolo päättyisi 31.12.2027. Lisäksi 2 momenttiin päivitettäisiin, että lakia sovellettaisiin verovuosilta 2021–2027 toimitettavissa verotuksissa*."

Käytännössä muutokset olisivat siis seuraavat:

(1) 50 prosentin sijaan lisävähennysoikeus olisi 150 prosenttia, ja menot saisi vähentää 2,5-kertaisina todellisiin menoihin nähden, sen sijaan, että ne saisi vähentää 1,5-kertaisina; ja että
(2) Lain voimassaolo jatkuu vuoden 2025 sijaan vuoteen 2027 saakka.

Ehdotuksen tavoitteet

Muutosten **tavoitteena on lisätä tutkimusyhteistyötä**. Tämä käy ilmi luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa täsmennetään, että *"Ehdotuksen tavoitteena on **aiempaa tehokkaammin** kannustaa yrityksiä lisäämään tutkimus- ja kehittämistoiminnan **tutkimusyhteistyötä** hyväksyttyjen tutkimusorganisaatioiden kanssa*" (sivu 4).

Helsingin yliopisto korostaa, että ehdotetut muutokset eivät kuitenkaan muuta sitä alkuperäistä asetelmaa, että lisävähennyksen myöntäminen perustuu alihankintalaskuun. Säännöksen 3 §:n mukaan *"Lisävähennyksen määrä on 150 prosenttia 2 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä **alihankintalaskujen** eristä"*. Alihankintalasku tulisi lähettää kyseen ollessa tutkimusyhteistyöstä; verovelvollinen voi tehdä lisävähennyksen *"sellaisista tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista, jotka perustuvat verovelvollisen ja tutkimusorganisaation **tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyöhön***" (sivu 5).

- ⇨ ***Käytännössä vähennystä saisi siis käyttää sellaisessa tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyössä, jossa yliopisto lähettää alihankintalaskun.*** Viitaten HY:n lausuntoon asiasta

(VM138:00/2020, 2.10.2020): HY tekee yritysten kanssa sekä yhteistyötutkimusta että tilaustutkimusta. Jako näiden tutkimustyyppien välille on tehty korkeakoulujen verotusohjeessa (A15/200/2015) ja EU:n komission tiedonannossa koskien puitteita tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle (TKI-puite, 2014/C 198/01). Koostimme tutkimustyyppien erittelyn demonstroimiseksi tiivistelmän tutkimusyhteistyön ja tilaustutkimuksen piirteistä ko. lausuntoon (sivu 2). Selkeyden vuoksi se on avattu myös tähän:

Tilaustutkimuksessa

i. Yliopisto myy kolmannelle tutkimuspalvelua.
ii. Tilaaja maksaa projektin kustannukset ja katteen.
iii. Kyse on yliopiston taloudellisesta toiminnasta. Kyse on yliopiston elinkeinotoiminnasta, koska toimintaa harjoitetaan markkinaympäristöisessä kilpailutilanteessa.
iv. Tilaaja usein määrittelee tutkimuskohteen.
v. Tilaaja usein määrittelee palvelun ehdot ja edellytykset.
vi. Tulokset kuuluuvat pääsääntöisesti tutkimuksen tilanneelle ja maksaneelle osapuolelle.
vii. Valtiontukipuitteet eivät sovellu.

Tutkimusyhteistyössä

i. Yliopisto ja yhteistyökumppani molemmat tuovat resursseja ja kontri- buutioita hankkeeseen, ja kantavat taloudellisen riskin hankkeesta yhdessä.
ii. Kyse on tutkimuksesta, jossa osa rahoituksesta on julkista ja osa saadaan esimerkiksi yrityksiltä.
iii. Kyse ei lähtökohtaisesti ole yliopiston elinkeinotoiminnasta tai liike- toiminnasta.
iv. Tutkimuskohde määritellään yhdessä.
v. Yliopistolla on tuloksiin ja niiden julkaisemiseen tieteellinen intressi.
vi. Tutkimustulokset, keksinnöt ja IPR kuuluvat sille osapuolelle, joka on ne aikaansaanut.
vii. Valtiontukipuitteet soveltuvat.

Toisin sanoen, Helsingin yliopisto lähettää sopimuskumppanille alihankintalaskun tilanteessa, jossa yliopisto on myynyt sopimuskumppanille tutkimuspalvelua. **Helsingin yliopisto ei lähetä sopimuskumppanille alihankintalaskua, kun kyseessä on tutkimusyhteistyö.** Yliopisto kiinnittää täten edelleen huomiota siihen, että lisävähennyksen myöntämisen perusteen (alihankintalasku) ja lisävähennyksen sovellettavuuden (tutkimusyhteistyö) välillä on ristiriita.

Täten Helsingin yliopisto nostaa esille, että ehdotetun muutoksen tavoite – yritysten kannustaminen aiempaa tehokkaammin lisäämään tutkimus- ja kehittämistoiminnan tutkimusyhteistyötä – voi toteutumiseltaan osoittautua haasteelliseksi.

Paula Eerola Vararehtori

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/5536/00.13.00/2021 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja	Todennus
Paula A-M Eerola 27.10.2021 12:50:30	**Shibboleth** 27.10.2021 12:49:23